

Uchwalenie i obrona *Konstytucji 3 maja*

W 1788 r. zebrał się sejm, który przeszedł do historii pod nazwą **Sejmu Wielkiego** lub Sejmu Czteroletniego. Jego celem była naprawa chylącej się ku upadkowi Rzeczypospolitej. Dnia **3 maja 1791 r.** na Zamku Królewskim w Warszawie sejm przyjął konstytucję – pierwszą w Europie i drugą na świecie.

Konstytucja 3 maja

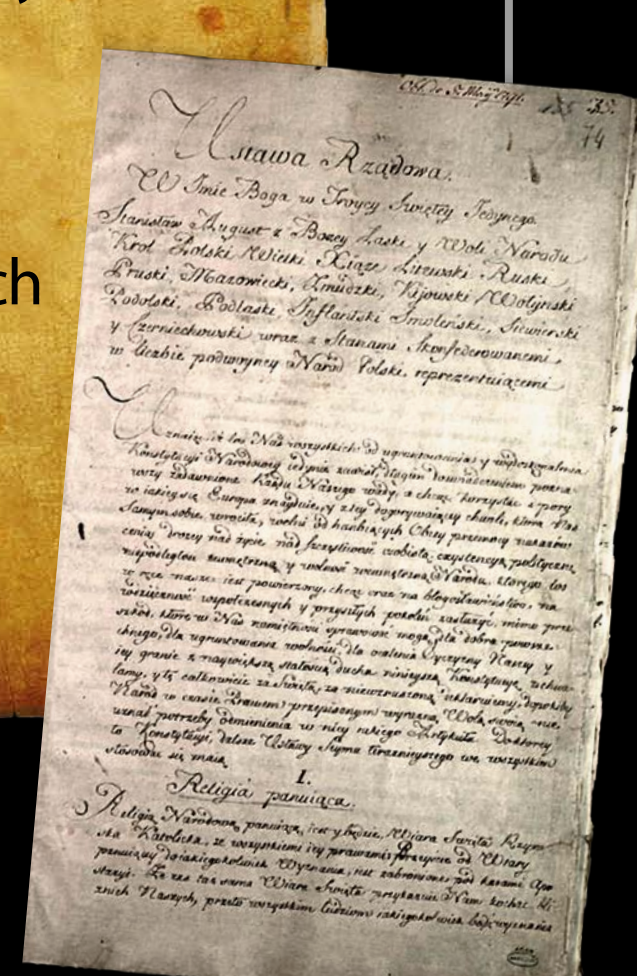
Jan Matejko, *Konstytucja 3 maja 1791 roku*, 1891

Obraz Jana Matejki ukazuje przemarsz posłów na nabożeństwo dziękczynne z zamku do katedry św. Jana.

- 1 Król Stanisław August
- 2 Hugo Kołłątaj, jeden z autorów konstytucji
- 3 Marszałek Stanisław Małachowski
- 4 Marszałek Kazimierz Nestor Sapieha
- 5 Książę Józef Poniatowski
- 6 Hetman Franciszek Branicki, wróg konstytucji i późniejszy twórca konfederacji w Targowicy

NAJWAŻNIEJSZE POSTANOWIENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA:

- **zniesienie liberum veto** i wprowadzenie na sejmach głosowania większością głosów;
- **zniesienie wolnej elekcji** i wprowadzenie monarchii dziedzicznej;
- **utrzymanie sejmu dwuizbowego**, składającego się z senatu i izby poselskiej; posłem mógł zostać tylko szlachcic posiadający majątek ziemski;
- **powołanie tzw. Straży Praw**, czyli najwyższej władzy wykonawczej złożonej z króla i odpowiedzialnych przed sejmem ministrów;
- **dopuszczenie mieszczan do urzędów w państwie** i zgoda na kupowanie przez nich majątków ziemskich;
- **wzięcie chłopów pod opiekę państwa i prawa.**

II rozbiór Polski – 1793 r.

Wiosną 1792 r. **wrogowie konstytucji** (Franciszek Ksawery Branicki, Stanisław Szczęsny Potocki) zwrócili się do cesarzowej Rosji Katarzyny II z prośbą o interwencję w Polsce. Akt konfederacji ogłoszono w **Targowicy**. Latem 1792 r. wojska rosyjskie wkroczyły na terytorium Rzeczypospolitej. Mimo bohaterskiej postawy armii polskiej w bitwach pod Zieleńcami i Dubienką król zdecydował się przerwać walkę i przystąpił do Targowicy.

Cesarzowa Katarzyna II

Stanisław Szczęsny Potocki

Franciszek Ksawery Branicki

Muskieter piechoty rosyjskiej

Zdjęcia: ilustracja i fotografii: J. Matejko, Konstytucja 3 maja 1791 roku, (muskieter rosyjski) Marek Szyszko; mapa: (Dugi rozbiór Polski 1793 r.) Adrian Bęgliński, opracowanie graficzne: Paweł Pawliński